

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **L. K.**, zastúpenej advokátom JUDr. D.M., so sídlom v B., proti žalovanému **1/ K., 2/ S.**, o **určenie vlastníckeho práva vydržaním**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III, pod sp. zn. 12 C 132/2001, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. marca 2010, sp. zn. 2 Co 3/2010,

takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 23. októbra 2009, č.k. 12 C 132/2001-239 návrh žalobkyne zamietol a súčasne žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanej 2/ trovy konania v sume 1 656,43 € na účet jej právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním musia byť splnené tri predpoklady - 1/ spôsobilosť predmetu vydržania, 2/ oprávnenosť držby, 3/ nepretržitosť držby. V danom prípade nebolo sporné, že predmetom konania sú pozemky, ktoré boli spôsobilým predmetom vydržania. Konštatoval však, že oprávnená držba vyžaduje okrem faktického ovládania veci, predovšetkým dobromyseľnosť v tom, že vec užívateľovi patrí. Po vyhodnotení všetkých dôkazov jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach mal za preukázané, že žalobkyňa vo svojej držbe dobromyseľná nebola a v konaní bolo preukázané, že žalobkyňa dom iba užívala, opravovala, často ho navštevovala, starala sa o záhradu, avšak s vedomím a súhlasom legitímnych vlastníkov. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 24. marca 2010, sp.zn. 2 Co 3/2010 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Poukázal na ustanovenie § 129 ods. 1, § 130 ods. 1 a § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že z výsledkov vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo, že žalobkyňa pôvodne aj spolu so svojím nebohým manželom nerušene, dlhodobo užívali predmetné nehnuteľnosti, a to so súhlasom podielových spoluvlastníkov týchto

nehnutelností. Konštatoval, že v konaní však žalobkyňa nepreukázala, že jej nebohý manžel a následne potom ona sa stali držiteľmi veci v zmysle § 129 ods. 1 Občianskeho zákonníka, teda že veci držia, resp. držal nebohý manžel žalobkyne ako vlastník. Stotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, že nestačí, aby si užívateľ veci myslel, že je vlastník, ale musí preukázať existenciu toho právneho úkonu, na základe ktorého odvodzuje svoje vlastnícke právo, pričom právny úkon darovania nehnuteľnosti preukázaný v celom konaní nebol. Okrem uvedenej skutočnosti poukázal na to, že F. J. ani nebol spôsobilý nebohému manželovi žalobkyne darovať celé nehnuteľnosti, keďže bol iba ich podielovým spoluvlastníkom. Ďalej mal za to, že žalobkyňa v celom konaní tvrdila, že nehnuteľnosť bola darovaná jej nebohému manželovi, pričom túto skutočnosť nepreukázala a žaluje o určenie svojho vlastníckeho práva. V plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovým hodnotením veci urobeným súdom prvého stupňa, ako aj s právnym záverom súdu prvého stupňa, a preto rozsudok podľa § 219 O.s.p. z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdil. Záverom poukázal na tú skutočnosť, že pokiaľ žalobkyňa v odvolaní uviedla, že nebola riadne poučená o svojich právach a povinnosti predložiť dôkazy, poučenie podľa § 120 ods. 4 mala písomne doručené súdom na predvolaní na pojednávanie podľa § 120 ods. 4 O.s.p. Námietku žalobkyne smerujúcu proti spôsobu vedenia pojednávania samosudkyňou na pojednávaní pred súdom prvého stupňa nezohľadnil, nakoľko to mohol byť dôvod na podanie sťažnosti predsedovi súdu, ktorý žalobkyňa nevyužila. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa. Dovolanie odôvodnila tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v ustanovení § 237 písm. f) O.s.p. K odňatiu možnosti konať pred súdom malo dôjsť tým, že 1/ nebola vôbec upovedomená o tom, kedy odvolací súd vyhlási rozsudok vo veci, že 2/ odvolací súd nenariadil na prejednanie veci napriek zložitosti predmetu konania pojednávanie a 3/ spôsobom, akým sudkyňa súdu prvého stupňa viedla pojednávanie. Namietala, že súdy nižšieho stupňa nerozhodli na základe spoľahlivo zisteného skutkového stavu a vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili. Mala za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 214 ods. 1 písm. c/ O.s.p). V závere namietala aj nesprávnosť výroku o trovách konania. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaní 1/ a 2/ sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalovanej nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolačný súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, ktoré zistenie by viedlo k záveru, že dovolanie je prípustné bez ohľadu na procesnú formu rozhodnutia odvolacieho súdu a spôsob jeho rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku

spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Žalobkyňa odôvodňuje svoje dovolanie odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O.s.p., ku ktorému malo dôjsť tým, že odvolací súd ju neupovedomil o tom, že nebude pojednávať a že aj napriek zložitosti predmetu konania nenariadil pojednávanie.

So zreteľom na žalobkyňou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci jej bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f) O.s.p.).

Predmetnému dôvodu dovolania v zmysle § 237 písm. f) O.s.p. sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by v konaní došlo k odňatiu možnosti žalobkyne konať pred súdom.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. (v znení účinnom od 15. októbra 2008), na pojednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia odvolacieho pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v tomto znení, môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

V predmetnej veci je zrejmé, že odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozsudku súdu prvého stupňa, teda mal za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a o veci aj správne rozhodol, súd prvého stupňa rozhodol v predmetnej veci na pojednávaní a nejde tu ani o verejný záujem, keďže nejde o veci týkajúce sa v rôznych súvislostiach väčšieho okruhu osôb, napr. spory týkajúce sa územného celku sídliska a pod. Dohovor o ľudských právach a základných slobodách nevyžaduje a ani z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nemožno vysledovať, že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonávať verejne. Ak teda rozhodoval súd prvého stupňa na pojednávaní odvolací súd v zásade nemusí nariadiť pojednávanie. Odvolací súd však vždy môže nariadiť pojednávanie, ak to považuje za potrebné.

K námietke dovolateľky, že o rozhodnutí odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania nevedela, dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že postup súdu pri vyhlasovaní rozsudku, ak sa rozhoduje bez nariadenia pojednávania, stanovuje § 156 ods. 3 O.s.p., podľa ktorého v týchto prípadoch súd oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nie je potrebné na vyhlásenie rozsudku osobitne predvolávať účastníkov konania. Ako vyplýva z obsahu spisu, upovedomenie o termíne verejného vyhlásenia rozsudku bolo vyvesené na úradnej tabuli odvolacieho súdu 18. marca 2010, teda aj lehota oznámenia najmenej päť dní pred vyhlásením rozsudku bola zachovaná (č.l. 255). Nakoľko odvolací súd pri vyhlasovaní rozsudku postupoval v súlade s ustanoveniami konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno takýto postup hodnotiť ako odňatie možnosti konať pred súdom. Z dôvodu, že odvolací súd nenariadil na prejednanie veci pojednávanie (a nevykonával dokazovanie), je aj z toho dôvodu neopodstatnená.

S dovolacou námietkou žalobkyne, ktorou vytýkala spôsob vedenia konania pred súdom prvého stupňa sa už vo svojom rozhodnutí vysporiadal odvolací súd, s dôvodmi ktorými sa dovolací súd stotožňuje.

Pokiaľ ide o námietku žalobkyne spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či nesprávnosť skutkových zistení, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie

totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Dovolací súd poukazuje na to, že ani nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 241 ods. 1 písm. a) až c) O.s.p. Pre tento záver svedčí i ustanovenie 243a ods. 2, veda druhá O.s.p., ktoré upravuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.). Keď najvyšší súd nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

Z podaného dovolania ďalej vyplýva, že žalobkyňa v dovolaní namieta, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobcov boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalobcami vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny

predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti. Rovnako v zmysle ustanovenia § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s ustanovením § 218 ods. 1 písm. c) O.s.p. odmietol aj dovolanie žalobkyne smerujúce voči výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania, nakoľko touto časťou dovolania napadnuté rozhodnutie má povahu uznesenia (§ 167 ods. 1 O.s.p.), prípustnosť dovolania proti nemu vylučuje ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p.

V dovolacom konaní procesne úspešným žalovaným 1/ a 2/ vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaní 1/ a 2/ však nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy konania (§ 151 ods.1 O.s.p.), a preto im ich dovolací súd nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. mája 2012

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Dagmar Falbová